

**МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ
МІЖ
СЕКРЕТАРІАТОМ УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА
РАДОЮ МІЖНАРОДНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОБМІНІВ (IREX В УКРАЇНІ)**

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (надалі – Секретаріат) в особі Керівника Секретаріату Романюка Романа В'ячеславовича, який діє на підставі Положення про Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 14 жовтня 2022 року № 79.15/22, з однієї сторони, та

Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX в Україні) (надалі – IREX) в особі Директора Дракман Мяхрібан, яка діє на підставі довіреності від 15 березня 2021 року, відповідно до Угоди між Урядом України і Урядом Сполучених Штатів Америки про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво від 07 травня 1992 року, з іншої сторони,

які у подальшому іменуються окремо як «Сторона» та спільно як «Сторони», уклали цей Меморандум про співпрацю та домовились про таке:

**Розділ I
Мета**

1.1. Метою цього Меморандуму є об'єднання зусиль Сторін, спрямованих на посилення, захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (надалі – ВПО) та громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України, в рамках реалізації програми міжнародної технічної допомоги «Єднання заради дії» (надалі – Програма), бенефіціаром якої є Секретаріат.

1.2. Предметом цього Меморандуму є спільна узгоджена діяльність Сторін задля досягнення мети Меморандуму, що здійснюється у форматі підготовки та реалізації спільних заходів, проєктів та програм, серед іншого, шляхом надання міжнародної технічної підтримки та розбудови спроможності Секретаріату.

1.3. Для забезпечення виконання Меморандуму Сторони будуватимуть свої відносини на засадах рівності, чесного партнерства, максимального сприяння, відкритості і прозорості у своїй діяльності.

**Розділ II
Сфери співробітництва**

2.1. Сторони погодилися співпрацювати з метою забезпечення захисту прав та інтересів ВПО, у рамках програми міжнародної технічної допомоги «Єднання заради дії», яка реалізується IREX в Україні спільно з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Стабілізаційний Суппорт Сервісез» та за підтримки Уряду США через Державний департамент Сполучених Штатів Америки/Офіс Координатора з питань американської допомоги країнам Європи, Євразії та Центральної Азії, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 року № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги».

2.2. Програма має на меті посилення стабілізації України шляхом сприяння інтеграції ВПО в Україні відповідно до стратегії інтеграції ВПО та шляхом зменшення вразливості ВПО. Програма поєднає осіб віком від 6 до 17 років та старше 30 років з числа як ВПО, так і не ВПО, а

також залучить членів приймаючих громад та органи державної влади України до формування та реалізації місцевих планів інтеграції ВПО та національних і місцевих проєктів, програм та заходів, направлених на інтеграцію ВПО.

2.3. Термін реалізації Програми: 14 вересня 2021 року – 30 вересня 2024 року.

2.4. Відповідно до Кооперативної угоди № SLMAQM21CA3265-M001 з Державним департаментом США, Програма має такі завдання:

2.4.1. ВПО та приймаючі громади застосовують найкращі практики адвокації своїх прав і проводять спільні заходи задля зміцнення соціальної згуртованості у громадах.

2.4.2. ВПО та приймаючі громади підвищують міжгрупову соціальну згуртованість за допомогою впровадження спільних соціальних проєктів для вирішення питань, що становлять взаємний інтерес та зменшують напруженість.

2.4.3. Виконання місцевих та регіональних планів інтеграції внутрішньо переміщених осіб ґрунтується на поправках та ідеях, внесених ВПО та адвокаційними групами, для задоволення потреб маргіналізованих груп населення.

2.5. Очікувані результати Програми:

2.5.1. ВПО та приймаючі громади набувають навичок вирішення конфліктів та адвокації.

2.5.2. ВПО отримують психосоціальну підтримку.

2.5.3. Зменшується напруженість та посилюються позитивні контакти між ВПО та приймаючими громадами.

2.5.4. Підвищується рівень об'єктивного висвітлення інформації про ВПО, створеної окремими медіа.

2.5.5. Місцеві та регіональні службовці розширюють свої можливості завдяки практичним навичкам, таким як точна інтерпретація даних або збалансування висновків з іншими пріоритетами щодо планів інтеграції ВПО.

2.5.6. Підвищується відчуття спільноти в громадах, які приймають ВПО.

2.5.7. Посилюється інтеграція ВПО у громади у результаті реалізації проєктів, що становлять спільний інтерес.

2.5.8. Підвищується спроможність місцевих органів влади щодо вирішення питань інтеграції ВПО шляхом удосконалення законодавства та розробки відповідних політик.

2.6. Критерії ефективності Програми:

2.6.1. Щонайменше 135 ВПО та тих, хто постраждав від війни в Україні, беруть участь у групах психосоціальної підтримки.

2.6.2. Щонайменше 500 учасників, які складаються з ВПО та членів приймаючої спільноти, беруть участь у заходах з соціальної згуртованості «Єдина Громада» та «Вивчай та розрізняй».

2.6.3. У результаті грантової підтримки українським громадським організаціям щонайменше 500 підлітків та дітей з числа ВПО та приймаючих громад відвідують заходи, спрямовані на вирішення конфліктів у своїх громадах.

2.6.4. В Академії адвокації беруть участь щонайменше 90 осіб.

2.6.5. 135 місцевих та регіональних державних службовців підвищують свою спроможність щодо вирішення питань ВПО в результаті тренінгів «Робота з даними для лідерів».

2.6.6. 189 учасників, які складаються з ВПО та приймаючих громад, беруть участь у спільних воркшопах ідей.

2.6.7. 22 проєкти громади отримують фінансування в межах програми.

2.6.8. 81 ВПО стають членами ініціативних груп ВПО і будуть підключені до Рад ВПО у своєму регіоні.

2.7. Очікуваний вплив Програми на розвиток підтримуваної ВПО галузі полягає в такому: Програма покращить ефективність інтеграції ВПО в Україні шляхом посилення стійкості ВПО та приймаючих громад до напруженості, яка могла б спричинити розкол у суспільстві, та посилення спроможності ВПО брати участь у формуванні та впровадженні планів інтеграції ВПО на місцевому рівні.

2.8. Задля досягнення мети цього Меморандуму відповідно до своєї компетенції та у межах наявних ресурсів, Сторони домовляються про співпрацю за такими напрямками:

2.8.1. Забезпечення захисту прав ВПО та сприяння їх інтеграції.

2.8.2. Експертна підтримка Секретаріату у питаннях захисту прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, в тому числі, залучення кваліфікованих фахівців з профільних галузей.

2.8.3. Здійснення спільної правопросвітницької, комунікаційної та адвокаційної діяльності, зокрема, підготовка інформаційних матеріалів.

2.8.4. Реалізація спільної діяльності Сторін, спрямованої на вирішення/врегулювання системних проблем у забезпеченні прав і свобод осіб, відповідно до мети, визначеної у пункті 1.1 цього Меморандуму.

2.8.5. Організація та проведення спільних заходів (зустрічей, круглих столів, семінарів, конференцій, навчальних програм, відвідувань, спостережень, відряджень тощо) за напрямками, що становлять спільний інтерес для Сторін цього Меморандуму.

2.8.6. Інші узгоджені напрями співпраці.

Розділ III Консультації та обмін інформацією

3.1 Сторони регулярно обмінюються інформацією та проводять консультації з питань, що становлять спільний інтерес, та які, на їхню думку, можуть призвести до подальшої взаємної співпраці.

3.2. Консультації й обмін інформацією та документами згідно з цим Меморандумом здійснюватимуться без шкоди для домовленостей, які можуть бути необхідними для захисту інформації та документів з обмеженим доступом і конфіденційного характеру. Такі домовленості залишаться в силі після припинення дії цього Меморандуму та будь-яких інших угод, підписаних Сторонами у рамках цього співробітництва.

3.3. Сторони будуть проводити зустрічі з необхідною періодичністю для перегляду стану заходів, які здійснюються у рамках цього Меморандуму, а також для планування подальшої діяльності.

3.4. Сторони можуть запрошувати одна одну направити спостерігачів на засідання або конференції, організовані ними або за їх підтримки, в яких, на думку будь-якої зі сторін, інша сторона може бути зацікавлена.

Розділ IV Реалізація Меморандуму

4.1. З метою реалізації цього Меморандуму Сторони в межах наявних ресурсів:

4.1.1. Проводять зустрічі з метою обговорення питань щодо виконання положень цього Меморандуму, обміну інформацією про діяльність Сторін відповідно до напрямів співпраці, визначених розділом II цього Меморандуму.

4.1.2. Розробляють і затверджують плани спільних заходів, організовують і проводять спільні заходи.

4.1.3. Здійснюють будь-які інші форми співпраці, що попередньо узгоджені Сторонами.

4.1.4. Беруть на себе зобов'язання утримуватись від дій, які можуть заподіяти моральну, економічну чи іншу шкоду іншій Стороні.

4.1.5. Програмні заходи будуть здійснюватися у відповідності з інтересами та потребами цільової аудиторії та побудовані на принципах участі, стійкості, інклюзивності, «не зашкодь», а також з урахуванням гендерно- та конфліктно-чутливих підходів.

Розділ V

Строк дії, припинення та внесення змін

5.1. Цей Меморандум набирає чинності з дня його підписання Сторонами та укладається на строк реалізації Програми до 30 вересня 2024 року.

5.2. Після закінчення дії Меморандуму, Сторони можуть обговорити продовження партнерства.

5.3. Будь-яка Сторона може припинити дію цього Меморандуму в будь-який час, письмово повідомивши про це іншу Сторону не пізніше, ніж за один місяць.

5.4. Будь-які зміни або доповнення до цього Меморандуму вносяться тільки за письмовою згодою Сторін і стають його невід'ємною частиною.

5.5. Будь-які спірні питання щодо тлумачення або застосування положень цього Меморандуму вирішуються Сторонами шляхом проведення консультацій та досягнення взаємної згоди.

5.6. Вся кореспонденція щодо виконання цього Меморандуму має надсилатися за такими адресами:

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
вул. Інститутська, буд. 21/8, м. Київ, 01008
hotline@ombudsman.gov.ua

Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX в Україні)
вул. Шовковична, буд. 42-44, м. Київ, 01601
tdementieva@irex.org

Вчинено у місті Києві 14 листопада 2023 року у двох примірниках, українською та англійською мовами (по одному примірнику кожній із сторін), кожен із яких має однакову юридичну силу.

Секретаріат Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

Керівник Секретаріату

Роман РОМАНЮК

Рада міжнародних наукових досліджень
та обмінів (IREX в Україні)

Директор IREX в Україні

Мяхрібан ДРАКМАН

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE SECRETARIAT OF THE OMBUDSMAN OF THE SUPREME COUNCIL OF
UKRAINE FOR HUMAN RIGHTS AND
INTERNATIONAL RESEARCH & EXCHANGE BOARD (IREX IN UKRAINE)**

The Secretariat of the Ombudsman of the Supreme Council of Ukraine for Human Rights (hereinafter — Secretariat), represented by **Romaniuk Roman Vyacheslavovych**, acting based on the Regulation on the Secretariat of the Ombudsman of the Supreme Council of Ukraine for Human Rights, approved by the order of the Ombudsman of the Supreme Council of Ukraine for Human Rights dated October 14, 2022, No. 79.15/22, on the one hand, and

International Research & Exchange Board (IREX in Ukraine) (hereinafter—**IREX**) represented by the Director, **Druckman Myahriban**, acting based on the power of attorney dated March 15, 2021, in accordance with the Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the United States of America regarding Humanitarian and Technical Economic Cooperation, dated May 7, 1992, on the other,

hereinafter referred to individually as a "Party" and collectively as the "Parties", have entered into this Memorandum of Cooperation and agree as follows:

**Chapter I
Purpose**

1.1. The purpose of this Memorandum is to unite the efforts of the Parties aimed at strengthening the protection of the rights and freedoms of internally displaced persons (hereinafter - IDPs) and citizens affected by armed aggression against Ukraine, within the framework of the implementation of the international technical assistance program **United Voices in Action (VIA)** (hereinafter – the Program), with the Secretariat being the beneficiary thereof.

1.2. The subject matter of this Memorandum is the joint coordinated activities of the Parties to achieve the purpose of the Memorandum, which is carried out in the format of preparation and implementation of joint activities, projects, and programs, inter alia, by providing technical support and capacity building to the Secretariat.

1.3. To ensure the implementation of the Memorandum, the Parties will build their relations on the principles of equality, fair partnership, maximum assistance, openness, and transparency in their activities.

**Chapter II
Areas of cooperation**

2.1. The Parties have agreed to collaborate with the aim of ensuring the protection of the rights and interests of IDPs within the framework of the international technical assistance program **United Voices in Action (VIA)** implemented by IREX in Ukraine in conjunction with the Charitable Organization "Stabilization Support Services," and with the support of the U.S. Government through the U.S. Department of State/ Office of the Coordinator of U.S. Assistance to Europe, Eurasia, and Central Asia (hereinafter – the U.S. Department of State), in accordance with the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 15, 2002, No. 153, "On the establishment of a

unified system for the mobilization, utilization, and monitoring of international technical assistance".

2.2. The Program aims to strengthen the stabilization of Ukraine by facilitating the integration of IDPs in Ukraine in accordance with the IDP integration strategy and by reducing the vulnerability of IDPs. The Program will bring together individuals aged 6 to 17 years and those aged over 30 years from among the IDPs and non-IDPs, as well as engage members of host communities and Ukrainian government authorities in the development and implementation of local integration plans for IDPs and national and local projects, programs, and activities aimed at IDP integration.

2.3. The Program's implementation term is from September 14, 2021 to September 30, 2024.

2.4. Following the Cooperative Agreement № SLMAQM21CA3265-M001 with the U.S. Department of State, the Program pursues the following objectives:

2.4.1. IDPs and receiving communities apply best practices in advocating their rights and conducting joint activities to strengthen social cohesion in communities.

2.4.2. IDPs and host communities increase intergroup social cohesion by implementing joint social projects to address issues of mutual interest and reduce tensions.

2.4.3. Implementation of local and regional plans for the integration of IDPs is based on amendments and ideas submitted by IDPs and advocacy groups to meet the needs of marginalized population groups.

2.5. The expected results of the Program are:

2.5.1. IDPs and host communities acquire conflict resolution and advocacy skills.

2.5.2. IDPs receive psychological support.

2.5.3. Tensions decrease and positive contacts between IDPs and host communities increase.

2.5.4. Media coverage of IDPs created by individual media outlets becomes more objective.

2.5.5. Local and regional officials enhance their capabilities through practical skills, such as accurate data interpretation or balancing conclusions with other priorities regarding IDP integration plans.

2.5.6. A sense of community in receiving communities is strengthened.

2.5.7. The integration of IDPs into communities is strengthened because of the implementation of projects of common interest.

2.5.8. Local authorities' capacity to address IDP integration issues is increased through improved legislation and policy development.

2.6. Program effectiveness criteria are:

2.6.1. At least 135 IDPs and those affected by the war in Ukraine participate in psychosocial support groups.

2.6.2. At least 500 participants, consisting of IDPs and members of the host community, participate in the "United Community" and "Learn to Discern" social cohesion events.

2.6.3. As a result of grant support to Ukrainian public organizations, at least 500 teenagers and children from IDPs and host communities attend events aimed at resolving conflicts in their communities.

2.6.4. At least 90 people participate in the Advocacy Academies.

2.6.5. 135 local and regional government officials increase their capacity to address IDP issues as a result of the "Data for Leaders" trainings.

2.6.6. 189 participants consisting of IDPs and host community members participate in joint Ideation Workshops.

2.6.7. 22 community projects receive funding within the program.

2.6.8. 81 IDPs become members of IDP initiative groups and are connected to IDP Councils in their region.

2.7. The expected impact of the Program on the development of IDP support industry is the following:

The Program is expected to improve the effectiveness of the integration of IDPs in Ukraine by strengthening the resilience of IDPs and host communities to tensions that could lead to societal division and by strengthening the capacity of IDPs to participate in the formation and implementation of IDP integration plans at the local level.

2.8. In order to achieve the purpose of this Memorandum, in accordance with their competence and within the available resources, the Parties agree to cooperate in the following areas:

2.8.1. Ensuring the protection of the rights of IDPs and fostering their integration.

2.8.2. Expert support to the Secretariat in protecting the rights of citizens affected by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, including the involvement of qualified specialists in relevant fields.

2.8.3. Conducting joint legal education, communication, and advocacy activities.

2.8.4. Implementation of joint activities of the Parties aimed at solving/settling systemic problems in ensuring the rights and freedoms of persons specified in Article 1.1 of this Memorandum.

2.8.5. Organizing and conducting joint events (meetings, round tables, seminars, conferences, training programs, visits, observations, business trips, etc.) in areas of common interest to the Parties to this Memorandum.

2.8.6. Other agreed areas of cooperation.

Chapter III Consultations and Information Exchange

3.1. The Parties shall regularly exchange information and hold consultations on matters of common interest and which, in their opinion, may lead to further mutual cooperation.

3.2. The consultations and exchange of information and documents pursuant to this Memorandum will be carried out without prejudice to such arrangements as may be necessary to protect information and documents of a restricted or confidential nature. Such arrangements shall remain in force after the termination of this Memorandum and any other agreements signed by the Parties within the framework of this cooperation.

3.3. The Parties will meet on a regular basis to review the status of the activities carried out under this Memorandum and to plan further activities.

3.4. The Parties may invite each other to send observers to meetings or conferences organized by them or with their support in which either Party considers it may be interested.

Chapter IV Implementation of the Memorandum

4.1. In order to implement this Memorandum, within the limits of available resources, the Parties shall:

4.1.1. Hold meetings to discuss issues related to the implementation of the provisions of this Memorandum and exchange information on the activities of the Parties in the areas of cooperation specified in Article 2 of this Memorandum.

4.1.2. Develop and approve plans for joint activities, or organize and conduct joint events.

4.1.3. Carry out any other forms of cooperation previously agreed by the Parties.

4.1.4. The Parties undertake to refrain from actions that may cause moral, economic, or other damage to the other Party.

4.1.5. The program activities will be implemented in accordance with the interests and needs of the target audience and will be based on the principles of participation, sustainability, inclusiveness, "do no harm", as well as gender and conflict-sensitive approaches.

Chapter V Validity, termination and amendments

5.1. This Memorandum shall enter into force from the date it is duly signed by the Parties and shall be concluded after a period of one year.

5.2. Upon expiry of the Memorandum, the Parties may discuss the continuation of the partnership.

5.3. Each Party may terminate this Memorandum at any time by giving not less than one month's written notice to the other Party.

5.4. Any amendments or additions to this Memorandum shall be made only by written consent of the Parties and shall become its integral part.

5.5. Any disputes regarding the interpretation or application of the provisions of this Memorandum shall be resolved by the Parties through consultations and mutual agreement.

5.6. All correspondence regarding the execution of this Memorandum shall be sent to the following addresses:

The Secretariat of the Ombudsman of the Supreme Council of Ukraine for Human Rights
01008, Kyiv, 21/8 Instytutska str.
hotline@ombudsman.gov.ua

International Research & Exchange Board (IREX in Ukraine)
01601, Kyiv, 42-44 Shovkovychna str.
tdementieva@irex.org

Two copies of this Memorandum, in English and in Ukrainian, with both texts being equally authentic, are signed in Kyiv, Ukraine, on November, 14, 2023.

International Research & Exchanges Board (IREX) Director of Operations and Finance of IREX/Ukraine Myahriban DRUCKMAN	Secretariat of the Ombudsman of the Supreme Council of Ukraine for Human Rights Head of Secretariat of the Ombudsman of the Supreme Council of Ukraine for Human Rights Roman ROMANIUK
---	---

